

20 Optische illusie

Activiteit De deelnemer vertelt op basis van een illusie wat hij weet over een bepaald onderwerp of wat zijn ervaring ermee is

Hele groep

5-20 min

5-10 min

Werkvorm

Talenten

Werkwijze

Materiaal ▶ Een of meer optische illusies in een presentatie of om fysiek uit te delen

Voorbereiding

- ▶ Zoek op internet een optische illusie die een link heeft met het onderwerp
- ▶ Bedenk bij de illusie(s) een startvraag waarmee je de ervaring van de deelnemers kunt ophalen

Uitvoering

- ▶ Toon de optische illusie in een presentatie
- ▶ Vraag deelnemers 'wat zie je?' (of wat lees je) en indien nodig 'wat zie je nog meer?'
- ▶ Stel vervolgens de startvraag waarmee je de optische illusie koppelt aan het onderwerp (van de dag of van een thema)
- ▶ Vraag welke deelnemer zijn reactie op de startvraag wil delen
- ▶ Herkennen de andere deelnemers het verhaal? Laat nog een paar deelnemers aan het woord
- ▶ Vraag door als de deelnemers een kort antwoord geven
- ▶ Rond het af door deelnemers te bedanken voor hun bijdragen en maak een koppeling naar doel en programma van de dag

Aandachtspunten

- ▶ Zorg ervoor dat iedereen eerst de illusie heeft ontrafeld voor je vraagt om te reageren op de illusie. Doe je dat niet, dan zit een deel van de deelnemers nog te puzzelen en missen ze de link naar de inhoud
- ▶ Je hoeft de illusie niet zelf uit te leggen. Vraag of er deelnemers zijn die het kunnen uitleggen aan degenen die het nog niet gezien hebben
- ▶ Laat bij grote groepen de deelnemers hun eigen ervaring eerst bespreken met de buurman of buurvrouw

Variatie

Optioneel

- ▶ Er zijn ook fysieke materialen met optische illusies zoals: '50 optische illusies' met 50 stevige kaarten in A6-formaat
- ▶ Je kunt de deelnemers uit een verzameling kaarten een optische illusie laten trekken. En dan vragen wat ze zien en wat hun associatie is met het onderwerp

Ook te gebruiken

- ▶ Je kunt een optische illusie gebruiken om ervaringen uit te wisselen of om later in de bijeenkomst in groepjes ervaringen te delen
- ▶ Een optische illusie is ook geschikt als pakkend slot van een bijeenkomst. In dat geval geef je zelf een eindboodschap mee, zonder door te vragen op de inhoud. Bijvoorbeeld door te zeggen: 'bekijk het eens anders'

Op afstand

Online

- ▶ Laat de optische illusie zien via 'scherm delen'
- ▶ Vraag de deelnemers om in de chat te schrijven wat ze zien of lezen
- ▶ Laat de online deelnemers hun digitale of fysieke hand opsteken als ze hun ervaring willen delen
- ▶ Geef een van deze deelnemers het woord om de toelichting te geven op de startvraag
- ▶ Maak bij grote groepen enkele break-outruimtes waarin de deelnemers hun eigen ervaring bespreken

Hybride

- ▶ Vraag actief om de ervaring of reacties van de online deelnemers

Uit de praktijk

Voorbeeld

Een communicatietraining startte met de bijgaande illusie. De deelnemers zagen vooral het romantische plaatje van een paartje bij een ondergaande zon. Pas bij goed kijken zagen ze ook de baby die in de illusie verscholen was. De verbinding met de training was dat goed observeren een onderdeel van succesvolle communicatie is.

Geschied voor

- ▶ Bijeenkomsten waarbij verschillende perspectieven aan bod kunnen komen
- ▶ Onderwerpen als projectmanagement of veranderingsprocessen
- ▶ Thema's als 'Meten is weten', 'Creatief denken' of 'Communicatie'

25 Statistiek

Activiteit Op basis van statistische gegevens vertelt de deelnemer wat hij weet over een bepaald onderwerp of wat zijn ervaring ermee is

Hele groep

10 min

10 min

Werkvorm

Talenten

Werkwijze

Materiaal

- ▶ Toepasselijk statistisch materiaal, gepresenteerd in bijvoorbeeld een tabel, staafdiagram of infographic.
- ▶ Afspeelapparatuur (laptop met beamer of smartboard).

Voorbereiding

- ▶ Zoek statistisch materiaal dat een link heeft met het onderwerp. Je kunt informatie uit (online) kranten halen, cijfers uit rapporten of vanuit instituten zoals het CBS
- ▶ Zorg voor een aantrekkelijke vormgeving van de gevonden cijfers
 - PowerPoint heeft veel mogelijkheden om cijfers grafisch te presenteren
 - Via online programma's zoals Canva of Piktochart kun je zelf gemakkelijk mooie infographics maken.
- ▶ Bedenk een startvraag om de statistiek te koppelen aan het doel van jouw bijeenkomst.

Uitvoering

- ▶ Presenteer de statistiek
- ▶ Vraag wat de deelnemers van deze feiten vinden en of ze de gepresenteerde feiten herkennen uit hun eigen situatie.
- ▶ Laat verschillende deelnemers aan het woord
- ▶ Vraag door als de deelnemers een kort antwoord geven
- ▶ Rond het af door deelnemers te bedanken voor hun bijdragen en maak een koppeling naar doel en programma van de dag

Aandachtspunten

- ▶ Sommige deelnemers hebben 'cijferangst' of hebben dyscalculie. Zij hebben meer tijd nodig om het gepresenteerd te begrijpen of ze slaan dicht. Een infographic kan dan uitkomst bieden, omdat de cijfers dan verbeeld worden. Ook vergelijkingen kunnen helpen om cijfers concreet te maken, zoals zeggen: zo groot als twee voetbalvelden' of $3 \times$ rond de wereld.
- ▶ Wees je bewust van de herkomst van de cijfers die je presenteert. Hoe betrouwbaar is jouw bron?

Variatie

Optioneel

- ▶ Je kunt zelf op het bord of een flap een tabel of diagram tekenen
- ▶ Soms kan een zin voldoende zijn: een op de twee huwelijken loopt stuk. Durf jij nog een relatie aan te gaan?
- ▶ Je kunt deelnemers laten stemmen via een digitale tool en daarmee de statistiek van de groep direct in beeld brengen. Je gaat dan uit van wat de deelnemers inbrengen. Dit kun je eventueel koppelen aan statistiek uit bronnen die jij hebt gevonden over hetzelfde onderwerp.

Variatie

Ook te gebruiken

- ▶ Je kunt de deelnemers zelf inzetten als statistiek, zeker met een grote groep. Je stelt een vraag en vraagt ieder te gaan staan die de vraag positief beantwoordt. Zo maak je een levende grafiek. Dit kan goed werken als kennismakingswerkvorm of bij de introductie van een nieuw onderwerp.
- ▶ Misschien wil je de gepresenteerde feiten juist ter discussie stellen. Dan kun je deze werkvorm inzetten om het kritisch denken te bevorderen.

Op afstand

Online

- ▶ Presenteer je statistiek in de vorm die jij gekozen hebt via 'scherm delen'
- ▶ Laat de online deelnemers hun digitale of fysieke hand opsteken als ze hun ervaring willen delen
- ▶ Geef een van deze deelnemers het woord om de toelichting te geven op zijn associatie met het onderwerp
- ▶ Maak bij grote groepen enkele break-outruimtes waarin de deelnemers hun eigen ervaring bespreken

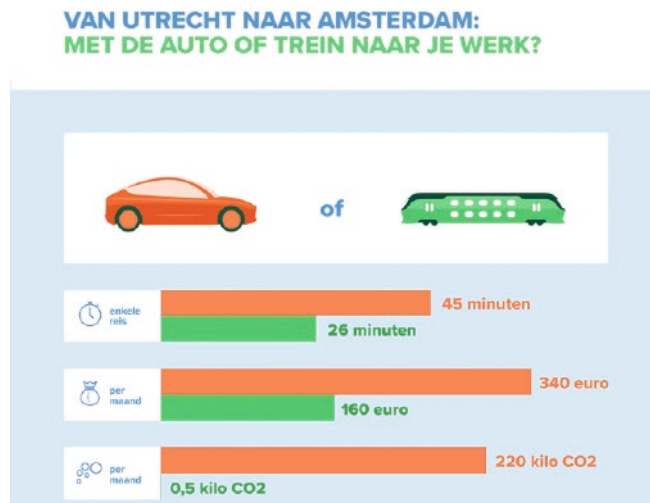
Hybride

- ▶ De online deelnemers kunnen gewoon antwoord geven op jouw vraag
- ▶ Vraag actief om de ervaring van de online deelnemers

Uit de praktijk

Voorbeeld

Tijdens een vergadering over duurzaamheid werd gestart met de statistiek van Milieucentraal. Na de eerste reactie op de getoonde informatie, gingen de teamleiders brainstormen over de mogelijkheden en maatregelen binnen hun organisatie om verder te verduurzamen.

Geschikt voor

- ▶ In principe alle soorten groepsbijeenkomsten en individuele coaching
- ▶ Statistiek kan heel motiverend werken bij onderwerpen waarbij de deelnemers denken: 'het valt wel mee!' of 'waarom zou ik mijn gedrag veranderen?'